

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

«Το βιβλίο με τίτλο: Ηθική συμπεριφορά στον αθλητισμό: Θεωρία και οδηγίες για ηθική συμπεριφορά αποτελεί ένα χρησιμότερο βοήθημα για όλους τους εμπλεκόμενους με τον αθλητισμό.

Στο βιβλίο αυτό, παρέχονται πληροφορίες όχι μόνο για τον τίμιο αγώνα και το δίκαιο παιχνίδι, αλλά και σχετικά με τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εκμάθηση της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό. Επιπλέον, εξετάζεται η σχέση της ηθικότητας με τους κανόνες του παιχνιδιού, σχολιάζονται οι κώδικες συμπεριφοράς και παράλληλα παρουσιάζεται ο ρόλος του κάθε παράγοντα που εμπλέκεται στο χώρο του αθλητισμού και στη διαμόρφωση της ηθικής συμπεριφοράς των παιδιών. Τέλος, δίνονται οδηγίες για τη βελτίωση της ηθικής συμπεριφοράς του κάθε παράγοντα χωριστά.

Λόγω του περιεχομένου του, το βιβλίο αυτό θα προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες σε όλους όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό και συστήνω ανεπιφύλακτα την έκδοσή του».

Δρ. Κώστας Γεωργιάδης
Κοσμήτορας της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας

Οι κανόνες του <ευ αγωνίζεσθε> θα πρέπει να αποτελούν το ορόσημο για κάθε αθλούμενο. Η αποφυγή της βίαιης συμπεριφοράς, η χρήση απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων και, γενικά, η χρήση κανόνων ηθικής θα πρέπει μαζί με την σωστή προπόνηση να χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο αθλητή τόσο τον ερασιτέχνη, όσο και τον επαγγελματία. Για τον λόγο αυτό η προσπάθεια ενημέρωσης και εκπαίδευσης των αθλητών, των προπονητών, των παραγόντων αλλά και των φιλάθλων σχετικά με την θέσπιση κανόνων ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό θα πρέπει να επικροτείται. Οι συγγραφείς της παρούσης έκδοσης κατέβαλαν φιλότιμη προσπάθεια στον τομέα αυτό και επιβραβεύονται με το τελικό αποτέλεσμα.

Αστέριος Δεληγιάννης
Καθηγητής Αθλητρικής, Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α. Α.Π.Θ.

Η παρούσα έκδοση με τίτλο: «ηθική συμπεριφορά στον αθλητισμό: Θεωρία και οδηγίες για ηθική συμπεριφορά», συμπληρώνει ένα κενό στη βιβλιογραφία του αθλητισμού. Αναμφίβολα είναι ένα πολύ χρήσιμο βοήθημα για όλους όσους ασχολούνται με τον αθλητισμό. Ιδιαίτερα βοηθάει στη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα των αθλουμένων και κατά συνέπεια στην αποδοχή των αρχών του «Ευ Αγνίζεσθε».

Η πρωτοτυπία του βιβλίου έγκειται στο γεγονός ότι, εκτός των άλλων βοηθάει μέσω του διαλόγου, στην επίλυση διαφόρων προβλημάτων που ανακύπτουν μεταξύ όλων όσων εμπλέκονται στα αθλητικά δεδομένα.

Το πόνημα αυτό θα είναι και χρήσιμο και επίκαιρο για πολύ καιρό δεδομένης της γνωστής συμπεριφοράς που παρατηρείται στους αθλητικούς χώρους τα τελευταία χρόνια. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα έκτροπα που παρατηρούνται στους χώρους αυτούς, εκτός των άλλων οφείλονται στην έλλειψη κατάλληλης ηθικής αγωγής και συμπεριφοράς.

Εν κατακλείδι είναι ένα χρήσιμο βιβλίο για όλους όσους ασχολούνται με τον αθλητισμό ή τον αγαπούν χωρίς να ασχολούνται.

Ιωάννης Μουρατίδης
Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Α.Π.Θ.

Υπάρχουν πολλές αναφορές σχετικά με την συμμετοχή των ανθρώπων στα σπορ και την κατάκτηση της νίκης.

Πολλές φορές η προσπάθεια επίτευξης και κατάκτησης της νίκης σ' ένα παιχνίδι εμπεριέχει από μόνο του πολλές πτυχές και εκφάνσεις που μπορούν να χαρακτηριστούν ως άδικες, ανήθικες ή όχι ισότιμες.

Το εν λόγω πόνημα προσπαθεί να φωτίσει όλες εκείνες τις πλευρές αθλητές, φίλαθλοι, παράγοντες, γονείς, διαιτητές, χορηγοί, δημοσιογράφοι, ιατροί που συμμετέχουν έμμεσα ή άμεσα σ' αυτήν την τόσο μεγάλη και σημαντική κοινωνική εκδήλωση όπως είναι τα σπορ.

Πιστεύουμε να προσθέσει ένα λιθαράκι στην μεγάλη προσπάθεια του να κάνει η χώρα μας εν όψει των ολυμπιακών αγώνων του 2004.

Κυριάκος Ταξιλδάρης
Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ηθική συμπεριφορά στο χώρο του αθλητισμού κάθε μέρα γίνεται όλο και πιο δημοφιλές θέμα. Η παρουσίαση βίαιων συμπεριφορών από τους οπαδούς, η συνεχής αμφισβήτηση των αποφάσεων των διαιτητών, που οδηγούν πολλές φορές σε βίαιες συμπεριφορές, οι παρεμβάσεις των παραγόντων και των γονέων στο έργο του προπονητή και των διαιτητών, κ.α. έχουν αναγκάσει πολλούς από τους αθλητικούς και πολιτικούς παράγοντες, σήμερα, να δηλώνουν την ανάγκη λήψης μέτρων για την εξάλειψη τέτοιων φαινομένων. Ένα από τα μέτρα που θα μπορούσαν να αναφερθούν είναι αυτό της ηθικής αγωγής των ατόμων, ώστε αυτά να οδηγούνται σε ηθική λήψη αποφάσεων. Η διαμόρφωση του ηθικού χαρακτήρα ενός ατόμου μπορεί να γίνει με την αύξηση των γνώσεων για την ηθική, των συνεπειών που πρόκειται να ακολουθήσουν μια απόφαση, αλλά και το πώς πρέπει να ενεργεί ηθικά.

Η γνώση για την ηθική αρχίζει με την εκμάθηση του περιεχομένου της έννοιας της ηθικής, δηλαδή των αξιών, που αποτελούν την ηθική κληρονομιά και μεταδόθηκαν από γενιά σε γενιά. Οι αξίες, αυτές σε κάθε γενιά και σε κάθε άτομο μπορούν να αλλάξουν ή να προστεθούν σε αυτήν την κληρονομιά, αλλά η κληρονομιά αποτελεί πάντα τη βάση. Η γνώση μιας αξίας από ένα άτομο φανερώνει πως πρέπει να συμπεριφερθεί αυτό σε συγκεκριμένες καταστάσεις. Για παράδειγμα η αξία «σεβασμός» δηλώνει ότι έχουμε καθήκον να δείχνουμε τον ανάλογο σεβασμό σε ένα πρόσωπο, ως ηθικό όν, ως όν που είναι προικισμένο με το αίσθημα της δικαιοσύνης και κάποια αντίληψη του αγαθού. Το να σεβόμαστε, λοιπόν, τον άλλον ως ηθικό άτομο σημαίνει ότι προσπαθούμε αφενός να κατανοήσουμε τους στόχους του από τη δική του πλευρά και, αφετέρου να παρουσιάσουμε τους λόγους που θα τον κάνουν να αποδεχθεί περιορισμούς στη δράση του.

Η γνώση της ηθικής περιλαμβάνει και τον ηθικό διαλογισμό, δηλαδή την πορεία της σκέψης που οδηγεί σε συμπεράσματα ή σε λύση προβλημάτων με βάση τις ηθικές αρχές. Ο ηθικός διαλογισμός είναι αυτός που επιδιώκει να διατηρήσει τις αρχές (π.χ., ο χρυσός κανόνας «σεβασμός των δικαιωμάτων και των αξιών όλων των ατόμων») που μας βοηθούν στην ιεράρχηση των αξιών για

να είναι δυνατή η λήψη αποφάσεων όταν συγκρούονται αυτές.

Ακόμη, στο πλαίσιο της γνώσης της ηθικής περιλαμβάνονται και οι γνωστικές στρατηγικές στη λήψη αποφάσεων με ένα συστηματικό τρόπο. Ένας καλός φίλος σας, αθλητικός παράγοντας (παίκτης, προπονητής, παράγοντας), θέλει να σας εμπιστευτεί ότι δεν ενήργησε νόμιμα για να κερδίσει η ομάδα του ένα αγώνα, αλλά δεν είναι σίγουρος ότι δεν θα τον εκθέσετε. Τι πρέπει να κάνετε; Ποιες είναι οι εναλλακτικές λύσεις; Οι πιθανές συνέπειες κάθε εναλλακτικής λύσης; Οι σχετικές ηθικές αξίες ή αρχές; Ποιο σχέδιο δράσης θα μεγιστοποιούσε πιθανότατα τις καλές συνέπειες ελαχιστοποιώντας τις κακές και ανταποκρίνεται πιστά στις ηθικές αξίες και αρχές;

Σκοπός αυτού του βιβλίου είναι η παροχή πληροφοριών γενικά, για την ηθική, την ηθική συμπεριφορά και την προσέγγιση της ηθικής στο περιβάλλον του αθλητισμού. Παράλληλα, το παρόν βιβλίο επιδιώκει την παρουσίαση παραγόντων που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των συμμετασχόντων στον αθλητισμό, αλλά και οδηγιών που θα βοηθήσουν στην παρουσίαση σωστών (ηθικών) συμπεριφορών από τα παραπάνω άτομα. Γενικότερα, επιδίωξη του παρόντος βιβλίου είναι να συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του αθλητισμού όπως επιτάσσει το αρχαίο αθλητικό πνεύμα μέσα από το «εν αγωνίζεσθε».

Το παρόν βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται η παρουσίαση θεμάτων όπως η ηθική και ηθική συμπεριφορά, η ηθική συμπεριφορά στον αθλητισμό, το τίμιο φέρσιμο στον αθλητισμό και το δίκαιο παιχνίδι. Ακόμη, στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η σχέση της ηθικής με τους κανόνες του παιχνιδιού και παράλληλα επιδιώκεται να γίνει μια προσέγγιση της ηθικής στο παιχνίδι. Το δεύτερο μέρος πραγματεύεται το ρόλο των παραγόντων στον αθλητισμό, αυτών που έχουν σχέση με τον αθλητισμό (αθλητές, προπονητές, διαιτητές, γονείς, φίλαθλοι, γιατροί, μέσα μαζικής ενημέρωσης, χορηγοί), και παράλληλα δίνονται χρήσιμες κατευθύνσεις (οδηγίες) που μπορούν να καταστούν ένας χρήσιμος οδηγός στην ανάπτυξη της ηθικής συμπεριφοράς του κάθε παράγοντα χωριστά. Ο τρόπος παρουσίασης των θεμάτων γίνεται μέσα από μια εκτενή θεωρητική και πρακτική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με θέματα και καταστάσεις που λαμβάνουν χώρα στον αθλητισμό.

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται σε αθλητές, προπονητές, αθλητικούς παράγοντες, γονείς και καθηγητές Φ.Α. (Α/βάθμιας, Β/βάθμιας Εκπαίδευσης και Ολυμπιακής Παιδείας). Ακόμη, κρίνεται χρήσιμη η παρουσία του βιβλίου στις αθλητικές ομοσπονδίες, στις δημόσιες και ιδιωτικές βιβλιοθήκες, αλλά και στους δήμους, αφού και αυτοί σήμερα ασχολούνται έντονα με τον αθλητισμό.